

Berila

7 beril il SZ:

1Mz 1,1-22; 1Mz 22,1-18; 2Mz 14,15-15,1; Iz 54,5-14; Iz 55,1-11; Bar 3,9-15.32-4,4; Ezk 36,16-28.

Psalmi in spevi, ki se berejo med berili: Ps 104, 1-2.5-6.10.12-14.24.35; Ps 16,5.8-11; 2Mz 15,1-6.17-18; Ps 30,2.4-6.11-13; Iz 12,2-6; Ps 19,8-11; Ps 42,3.5; 43,3.4

Pavlovo pismo:

Rim 6,3-11

³ Ali mar ne veste, da smo bili vsi, ki smo bili krščeni v Kristusa Jezusa, krščeni v njegovo smrt? ⁴ S krstom smo bili torej skupaj z njim pokopani v smrt, da bi prav tako, kakor je Kristus v moči Očetovega veličastva vstal od mrtvih, tudi mi stopili na pot novosti življenja. ⁵ Če smo namreč z njim zraščeni v podobnosti njegove smrti, bomo tudi v podobnosti njegovega vstajenja. ⁶ Vemo, da je bil naš stari človek križan z njim vred, da bi bilo telo greha uničeno in da bi mi več ne hlapčevali grehu. ⁷ Kajti kdor je umrl, je opravičen greha. ⁸ Če pa smo s Kristusom umrli, verujemo, da bomo z njim tudi živeli, ⁹ saj vemo, da Kristus, potem ko je bil obujen od mrtvih, več ne umre; smrt nad njim nima več oblasti. ¹⁰ Kajti kar je umrlo, je umrlo zaradi greha enkrat za vselej, kar pa živi, živi Bogu. ¹¹ Tako tudi vi: mislite, da ste mrtvi za greh, a da živite za Boga, v Kristusu Jezusu.

PS 118, 1-2.16-17.22-23

Odpev: Aleluja, Aleluja, Aleluja!

¹ Zahvaljajte se GOSPODU, ker je dober,
ker na veke traja njegova dobrota.

² Naj vendar reče Izrael:

»Ker na veke traja njegova dobrota.«

¹⁶ GOSPODOVA desnica se je vzdignila,
GOSPODOVA desnica dela mogočne reči.«

¹⁷ Ne bom umrl, ne, živel bom
in pripovedoval o GOSPODOVIH delih.

²² Kamen, ki so ga zidarji zavrgli,
je postal vogalni kamen.*

²³ Od GOSPODA je bilo to;
to je čudovito v naših očeh.

Evangelij, Mt 28,1-10

¹ Po soboti, ko se je svital prvi dan tedna, sta prišli Marija Magdalena in druga Marija pogledat grob. ² In glej, nastal je močan potres, kajti Gospodov angel je prišel iz nebes. Pristopil je in odvalil kamen ter sédel nanj. ³ Videti je bil kakor blisk in njegovo oblačilo je bilo belo kakor sneg. ⁴ Od strahu pred njim so stražarji vztrepotali in postali kakor mrtvi. ⁵ Angel pa je nagovoril ženi: »Ne bojta se! Vem, da iščeta Jezusa, križanega. ⁶ Ni ga tukaj. Obujen je bil, kakor je rekel! Stopita sèm in poglejta kraj, kamor so ga* položili. ⁷ Hitro pojdita in povejta njegovim učencem: »Obujen je bil od mrtvih!* Pred vami pojde v Galilejo, tam ga boste videli.« Glejta, povedal sem vama.« ⁸ Hitro sta zapustili grob in s strahom ter velikim veseljem stekli sporočit njegovim učencem. ⁹ In glej, naproti jima je prišel Jezus in rekel: »Pozdravljeni!« Oni dve sta pristopili, mu objeli noge in se mu poklonili. ¹⁰ Tedaj jima je Jezus rekel: »Ne bojta se! Pojdita in sporočita mojim bratom, naj gredo v Galilejo; tam me bodo videli.«

Razlaga

Vigilija velike sobote je med najbolj dopolnjenimi bogoslužnimi obredi velikega tedna. Blagoslovimo ogenj in predvsem krščujemo in birmamo katehumene. Ponekod je to glavno praznovanje Kristusovega vstajenja. Velikonočne procesije ne obhajajo povsod, gre pa gotovo za nek obredni sklop: med vigilio smo vso noč bdeli in to bdenje v zgodnjih jutranjih urah smo slovesno zaključili z vstajenjsko procesijo.

Vigilija pomeni namreč bdenje, budnost, ki pomeni zavedanje, prisotnost, udeležbo, pripravljenost, odnos. Kristus je v Getsemaniju bdel, bil buden, da bi ga skušnjava ne premagala, medtem ko apostolom ni uspelo bdeti, biti budni; noč je bila premočna. Izrael je obhajal pasho in zapustil Egipt v intenzivni budnosti, pripravljenosti in naglo brez obotavljanja, pomišljanja, zadrževanja.

Vigilija je ena od osnovnih bogoslužnih in torej skupnih molitvenih drž prve Cerkve (prvih kristjanov). Kot drža je zelo duhovna, zelo uperjena v vsebino, v dogajanje, v odnos z našim Gospodom.

Pravi val božje besede je predviden na to vigilio. Od stare zaveze do novozaveznih pisem in evangelija je predvidenih kar devet odlomkov za branje. Kot da bi Cerkev že od celega začetka vedela, da ponavljamo božjo besedo, ne zato da se umirimo, ampak da se tej božji besedi odpremo in obrnemo svojo pozornost na to, kar je božjega. Kot da bi v tem času bdenja naredili vse, da bi ne imela premoč beseda skušnjavca, ki stalno in nasilno trka na naša srca, ampak božja beseda, ki trka nežno zato, ker edina lahko res opogumlja, podpira, tolaži in končno umirja. Ko so Izraelci zapustili Egipt, niso bili mirni, ampak napeti, vendar so zaupali v božjo besedo in v moči te božje besede so šli naprej. In ko so končno prišli na drugi breg Rdečega morja, se tudi niso umirili, ampak so zavpili od veselja, zaradi zmage nad pretečo smrtjo, in na glas zapeli hvalnico Bogu, ki jih je odrešil z močno roko.

Med to vigilio je prejem krsta in birme ter obhajila (zakramentov uvajanja) s strani katehumenov zelo pomenljiv. Mrtvo telo so včasih mazilili z dišečo nardo (dišečim oljem) zato, da ne bi smrdelo po trohnenju telesa. Zakramentalna olja, s katerimi smo vsi bili maziljeni, ko smo postali kristjani in vstopili v Cerkev, pa v Kristusovi moči (ker je s tem, ko je sam umrl, od znotraj premagal smrt) več ne prikrivajo smradu smrti le kožno, od zunaj, ampak od znotraj, tako da od znotraj, v svojem jedru, v obistih (kot beremo v Sv. Pismu) smrt nima več moči. Od obisti ven, od svojega jedra, človek, ki je maziljen s Kristusom, diši po življenju: smrt nima več moči. Podoba maziljenja je izredno močna in gre v bistvo naše vere, našega krščanstva in tega, kar je v božjih očeh Kristusova Cerkev. Večkrat smo slišali, da je za razumevanje naše vere potrebno začeti pri krstu. In to drži in je na vigilio velike sobote tudi najbolj razvidno in se nas najbolj dotakne.

Še druga močna simbolika je del vigilijske velike sobote – blagoslov ognja in velikonočne sveče. Vprašanje ognja, luči, sveče je temeljno v našem obredju in v naši teologiji. Janezov evangelij je tu zelo jasen. Lahko pa rečemo, da ta velikonočni ogenj v primerjavi z božično lučjo izpostavlja bolj daritveni vidik ognja. Na božič prav čutimo, kako luč sveti v temi. Spomladi so dnevi že daljši in je dan dokončno premagal noč. Vendar v odnosu do Boga obstaja še vprašanje prave daritve. Človek se je vedno spraševal, če je njegova daritev res prava. Že v stari zavezi beremo, da je Bogu vseh daritev skesanega srca. V Jezusu Kristusu nam je končno jasno, da nihče ni zmožen prave daritve, le kdor je pripet na Kristusa, kdor je del Njegovega telesa, je udeležen v Kristusovem darovanju, njegovem ognju, ki ne uničuje (spomnimo se na Mojzesov goreči grm), ampak poživlja, nam razodeva Boga kot Očeta in nas kot njegove posinovljene otroke.

Ne vem, če bomo v soboto zvečer bdeli celo noč ob božji besedi. Vendar naj božja beseda našega odrešenja ne gre mimo nas. In ne vem, če ima kdo možnost v nedeljo zjutraj iti na bližnje pokopališče, in zapeti alelujo, ne da bi s tem prekršil omejenosti, ki jih imamo zaradi pandemije. A če ne na pokopališču pa vsaj doma v nedeljo zjutraj skupaj z našimi pokojnimi brati in sestrami recimo: »Aleluja, Kristus je od mrtvih vstal, res je vstal!«